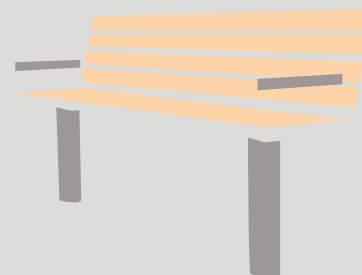
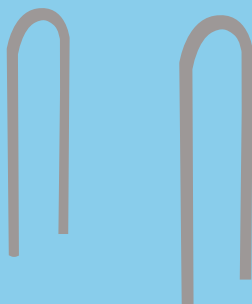
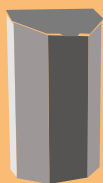
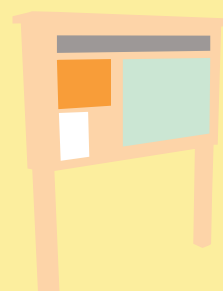
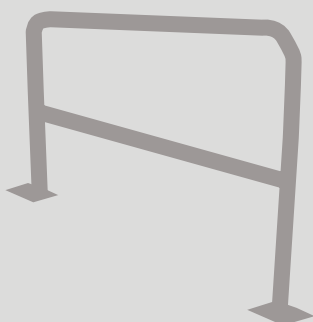
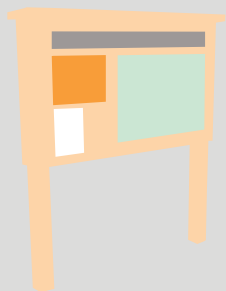

Anvisningar för utrustning på allmän plats

Tekniska förvaltningen

Framtaget av avdelningen Stadsmiljö
Tekniska förvaltningen
Mölnbals stad
031-315 10 00

Redaktör
Urban Rickardsson
Landskapsarkitekt

Bilbdrättigheter
Produktbilder är i de flesta fall hämtade från respektive
tillverkares hemsida. I övrigt har Mölnbals stad full
rättighet till alla illustrationer och bilder.

Innehåll

	Sida
Förord	3
Syfte	4
Möblera staden	4-6
Tillgänglighet	6
Miljöhänsyn	7
Drift och underhåll	7
Områden i staden	8
Färg	9-10
Sittmöbler	11-12
Skräpkorgar	13
Infotavla	14
Räcken	15-15
Pollare	16
Cykelparkering	17
Växturnor	18
Fortsatt arbete	19

Förord

Gator, torg, och parker innehåller många olika typer av utrustning. Soffor, cykelställ, räcken, papperskorgar är några exempel på möblering i staden. Varje utrustningsobjekt har en specifik funktion till exempel att fungera som en behållare för skräp. Utrustningen och stadens möbler skapar också en plats karaktär. Hur den offentliga miljön är möblerad har stor påverkan på hur stadsmiljön uppfattas.

En stadsmiljö växer fram under en lång tid. På gator och torg samsas olika intressen och ibland också olika fastighetsägare. Såväl byggnader som utrustning får ofta en prägel av den tid då en specifik miljö anläggs. På en del platser i Mölndal finns en stor brokighet i material, färg och typ när det gäller stadens möblering. Dokumentet anvisningar för utrustning kan förhoppningsvis bidra till långsiktighet samt en tydlighet kring målbilden och på så sätt skapa en kvalitet som håller över tid.

Denna anvisning ska användas som stöd vid nyanläggning och upprustning av allmän plats i Mölndals stad.

Styrdokument	Beslutat av	Gäller från och med
Anvisningar	Förvaltningschef	2019-11-01
Ansvarig	Gäller för	Senast uppdaterat
Urban Rickardsson	Tekniska förvaltningen	2019-11-01

Syfte

Denna anvisning syftar till att skapa en manual för utrustning på allmän plats inom Mölndals stad. Dokumentet är en förlängning av Mölndal vision 2022. Visionen kan på ett övergripande plan sammanfattas med orden "med mod och kreativitet förstärker vi Västsverige". En del av Mölndal vision 2022 är ambitionen att utveckla en sammanhållen stadskärna med modern känsla i gestaltning och uttryck som knyter an till vår historia. En sammanhållen anvisning för utrustning ser vi som ett sätt att förverkliga och sprida visionen till hela Mölndals stad.

Syftet med anvisningarna är;

- definiera utrustning för olika områden och användning.
- en modern känsla i gestaltning och uttryck.
- ge vägledning kring placering av utrustning.
- definiera riktlinjer för utrustning med avseende hållbarhet och tillgänglighet.
- definiera riktlinjer för att underlätta drift och underhåll av utrustning.

Möblera staden

På samma sätt som man möblerar ett hus eller en lägenhet för att tillgodose behoven man har i ett hem möbleras staden för att fungera som stöd och bakgrund till det liv som sker på våra torg, gator och parker. Ett torg är dock inte bara en funktion i staden utan bör även vara inbjudande, trevligt och estetiskt tilltalande. I gestaltningen av stadens rum spelar utrustningen en viktig roll. Genomtänkt placerad och utvald utrustning skapar goda offentliga miljöer.

Mölndal vision 2022

Med allmän plats avses ett område som i en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov. En allmän plats får inte mer än tillfälligtvis upplåtas för en enskild verksamhet. En allmän plats kan till exempel vara en gata, ett torg eller en park.
Källa Boverket

All möblering ska göras utifrån en analys av den specifika stadsmiljön. Utrustning i staden ska anpassas efter skalan och utformningen i stadsrummet. Möbler ska inte placeras på ett sådant sätt att de hindrar framkomligheten. Om utrymme finns bör möbler och träd samordnas i en möbleringszon. På så sätt går det på många ställen att hålla en zon närmast fasaden fri från hinder.

För livet i staden är offentliga sittplatser mycket viktiga. Gatumöbeleringen aktiverar och möjliggör ett bättre nyttjande av det offentliga rummet. För äldre och sjuka som inte orkar att gå längre sträckor kan en bänk halvvägs till den lokala matvarubutiken vara en avgörande del för ett självständigt liv. Sittplatser är mest använda i anslutning till platser där mycket folk rör sig. De allra flesta personer uppskattar att kunna blicka ut mot rörelse och folkliv eller en vacker utsikt när man sitter ner. I ryggen bakom sittplatsen kan det vara lämpligt med någon form av "skydd" eller avgränsning exempelvis en lägre mur. Utifrån ett trygghetssperspektiv är det dock viktigt att inga sittplatser är helt dolda.

I Sverige lever vi i ett klimat där man huvudsakligen sätter sig utomhus i solen. Varma sommardagar är dock sittplatser i skuggan värdefullt och ibland är sittplatsens placering viktigare än solförhållanden. När behovet av sittplatser analyseras är det bra att även räkna in sekundära platser såsom trappor och murar.

Utrustning som inte används ser inte bara tråkigt ut det är dålig användning av våra gemensamma resurser och platser. Innan exempelvis soffor sätts ut är det viktigt att analysera igenom hur platsen används under olika tider på dygnet och årstider samt reflektera kring vilka gångflöden som finns med mera. Papperskorgar ska place-

Illustration möbleringszon. Dvs. bänkar, stolpar och träd i samlas i specifika ytor.

ras där de behövs och gör nytta. Ofta finns det behov av papperskorgar i anslutning till sittplatser men pga. av lukt bör inte skräpkäret placeras precis vid parksoffan. I kvarterstaden kan gatuhörnen vara en lämplig placering men läget bör alltid bestämmas utifrån den specifika platsens förutsättningar.

Mängden intressen och utveckling över tid riskerar att göra stadsrum brokiga. Om man exempelvis ska sätta upp en ny skylt på en gata där det redan finns många skyltar kan det krävas starkare färger och större storlekar för att den nya skylten ska dra till sig uppmärksamhet. Samma fenomen kan förekomma när det gäller utrustning. Att våga lita på den mer dämpade färgskalan eller enklare formen kräver mod samtidigt som det låter solitärerna skina extra.

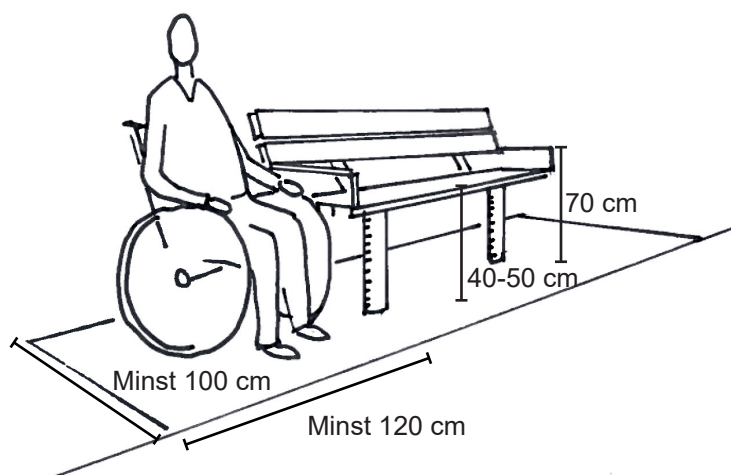
Tillgänglighet

Alla park- och gatusoffor i Mölndals stad ska som standard vara tillgänglighetsanpassade. Avsteg från detta kan göras om behovet av tillgänglighetsanpassade sittplatser redan är tillgodosett på en specifik plats. Tillgänglighetsanpassade sittplatser ska ha armstöd på höjden ca 0,7 meter ovan mark och en sitthöjd på 0,45-0,50 m. Armstöden ska helst nå förbi sittytans framkant.

Bredvid soffan bör det finnas plats för en rullstol/barnvagn och sittplatsen bör vara placerad vid sidan av gångstråket. Utöver ergonomiska aspekter på själva sittplatsen bör även andra former av funktionshinder beaktas. Bänkar bör exempelvis inte placeras direkt vid fasad eller kantsten som utgör ledstråk för synskadade. Pollare ska ha en färg som avviker /står i kontrast till omgivningen. Öppningen till en papperskorg bör helst sitta max 80 cm ovan mark.

En generell riktlinje är att det längs gångstråk i tätort ska vara max 200 meter mellan tillgänglighetsanpassade sittplatser.

Miljöhänsyn

Stadens utrustning ska hanteras utifrån ett livscykel-perspektiv och med en hög ambition kring återbruk. Vid nyinköp ska god kvalitet och hållbarhet prioriteras. Exotiska trädslag bör undvikas och klimatsmarta transporter eftersträvas.

Drift och underhåll

För att utrustningen i staden ska bidra till att stärka stadskaraktären och en plats identitet är underhåll och skötsel viktigt. En nedklottrad bänk eller ett räcke med flagnande färg kan skapa en negativ känsla och öka den upplevda otryggheten. Att begränsa antalet utrustningsmodeller i staden underlättar underhållet och gör det lättare att lagerhålla reservdelar.

Park- och gatusoffor ska alltid placeras på hårdgjord yta och aldrig i gräs. För att minimera behov av gräsputs kan exempelvis en plattrad läggas under räcken. Papperskorgar bör placeras så att de är enkla att komma åt vid tömning. Vid nyanläggning ska skötsel och driftspersonal involveras med syftet att bygga anläggningar som är hållbara utifrån ett driftperspektiv.

Områden i staden

Olika delar av kommunen bjuder på unika förutsättningar, utrustningsförslagen har därför delats upp för olika typer av miljöer och områden.

Standard

Den allmänna möbleringen som ska vara den vanligast förekommande i Mölndals stad.

Hållplatser

Spårvagns- och busshållplatser bör ha en gemensam standardmöblering.

Innerstaden

I Mölndals innerstad pågår en omfattande modernisering och omvandling. Nya butiker, bostäder och mötesplatser har eller kommer att byggas. Utrustningen i det offentliga rummet bör samspela med den nya arkitekturen. Utrustningsförslag för gator och platser har tagits fram och ska fortsatt vara gällande.

Kvarnbyn

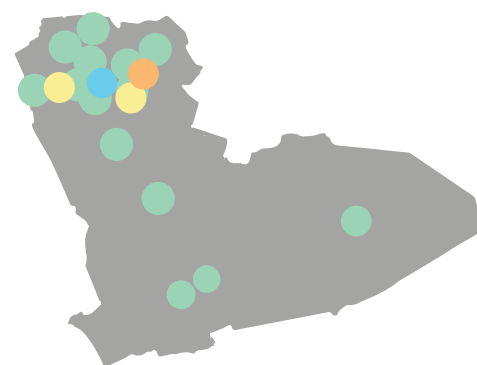
Historiskt har forsen i Kvarnbyn varit central för utvecklingen av det som vi idag kallar Mölndal. Det är viktigt att utrustningen förtydligar och stärker den historiska karaktären i kulturresevatet.

Större stadsomvandlingsområden

Viktigt att ett områdesspecifikt gestaltungsprogram tas fram och stäms av med avdelningen stadsmiljö på Tekniska förvaltningen. Exempel på områden är; Forsåker eller Pedagogen park men eventuellt även Kålleröd och Lindome centrum.

Stadsdelscentrum

Ett antal stadsdelscentrum finns runt om i Mölndals stad. Dessa platser har en viktig funktion och roll vilket kan vara aktuellt att förtydliga med valet av utrustning. Vid ombyggnation ska om standardmöbleringen inte bedöms vara lämplig i första hand utrustning som används innerstaden eller omvandlingsområdena användas.

Schematisk illustration med de olika stadsdelscentrumen.

Färg

Utrustningens färg/ytskikt är viktigt för att skapa enhetlighet och för hur utrustningens karaktär uppfattas. De olika områdena i staden har olika förutsättningar när det gäller färgsättning. Riktlinjerna nedan ska ses som en övergripande rekommendation. Färg på papperskorgar och pollare behandlas under specifik utrustningskategori längre fram.

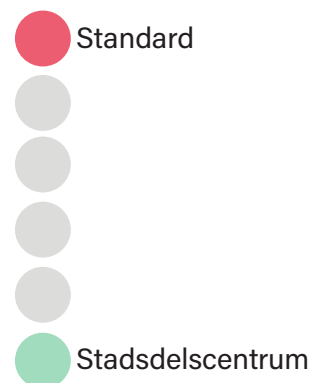
Hållplatser

Väderskydd vid hållplatser, och metall på fristående soffa ska målas i västtrafiks standardkulör (NCS8502Y). Färg på papperskorgar enligt sida 13. Utifrån platsen görs en bedömning om räcken och cykelställ ska vara galvade eller målade.

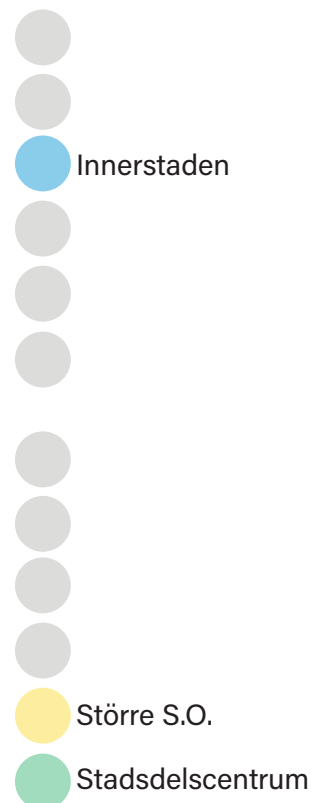
Standard

Många olika kulörer finns på utrustningen idag i Mölndals stad. Vid mindre komplettering ska man anpassa sig efter befintligt och sträva efter enhetlighet. Standardfärg/ytskikt för utrustning av eller med delar av metall bör vara varmförzinkat. Trädetaljer ska inte målas med täckande färg utan endast oljas/betsas för att förlänga livlängden med ambitionen att träet ska uppfattas ljust trägrått.

Innerstaden

Vid framtida komplettering och driftupprustning är det viktigt anpassas färg och ytskikt till det som finns monterat. Utrustningen i innerstaden ska följa det specifika gestaltungsprogrammets rekommendationer som föreskriver RAL 7011 (gråfitgrå).

Större stadsomvandlingsområden

Standardfärg/ytskikt för utrustning av eller med delar av metall bör vara varmförzinkat. På så sätt skapas en enhetlighet utan extrakostnader i form av specialkulörer. Färgaccent på viss typ av utrustning kan förekomma enligt områdesspecifikt gestaltungsprogram.

Varmförzinkad utrustning från Vestre

Sittmöbler

Citysoffan från KNM

Standardsoffa Västtrafiks hållplatser. Tillgänglighetsanpassad. Enkel och stilren design. Sibirisk lärk, obehandlad och lätt att reparera. Ståldetaljer målade i NCS8502Y.

Soffa Ekeby från Hags

En enkel soffa med ett modernt formspråk som går att komplettera med bord. Träsits av furu och varmförzinkat stål.

April Stavanger från Vestre

Med träarmstöd. En enkel och smäcker soffa. Varmförzinkade ståldetaljer som kan fås målade. Linoljeimpregnerad furu. April Stavanger skiljer sig från April med en extra bräda i ryggen.

Botan från Blidsbergs mekaniska

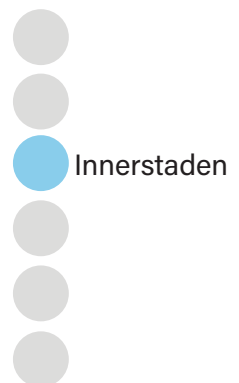
En modern tillgänglighetsanpassad variant på en klassisk parksoffa.

I samråd med avdelningen Stadsmiljö kan i undantagsfall pulverlackerade ståldetaljer i kulör för färgaccent godkännas.

Solid Serif från Streetlife

En modern bänk med generösa mått och stora dimensioner för utvalda specifika platser.

Skräpkorgar

Skräpkorg "Robin"

RZ Riboverken

Stor skräpkorg på 140 liter. Ska användas med Mölndals stads logotyp. I innerstaden ska utsidan vara grafitgrå Ral 7011 och insidan RAL 9002. I samtliga andra områden mörkt grafitgrå (NCS S 8500-N och ljust gultnad mellangrå (NCS S 4502-Y) för kontrasteffekt.

- Standard
- Hållplatser
- Innerstaden
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Skräpkorg 'Rosen'

från Hags

Mindre skräpkorg på 40 l som går att montera på stolpe. Svartmålad

- Standard
- Hållplatser
- Innerstaden
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Källsortering

Sorteringsstation

RZ Riboverken

Viktigt att stämma av placering med driftspersonal och se till att sorteringen fungerar i hela ledet. Pulverlackerat mörkt grafitgrå (NCS S 8500-N) med anpassad skyltning och exempelvis hål för glasflaskor.

- Standard
- Hållplatser
- Innerstaden
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Infotavla

En typritning på en infotavla av trä finns framtagna av avdelningen stadsmiljö. På träskylten placeras plåtskyltar med text som anpassas efter det specifika projektet.

Hela eller delar av infotavlan kan användas som anslagstavla för allmänheten. En infotavla ska finnas på näridrottsplatser och i anslutning till elljusspår.

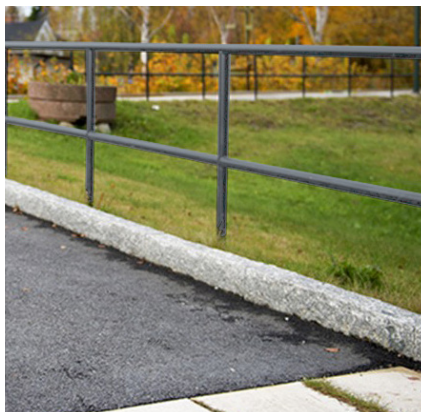
 Standard

Räcken

Enkla rörräcken

Anpassas efter den specifika platsen.
Bild till höger räcke Brännö från
BGFIX.

- Standard
-
- Innerstaden
-
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Räcke city från Smekab

Ett elegant och stabilt prefabricerat
räcke som gör sig bra för skydd och
avgränsning i mer urbana områden.

- Standard
-
- Innerstaden
-
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Prefabricerat bågräcke

I sektioner med mellanliggare. Bild
till höger sektionräcke från KNM.

- Standard
-
-
-
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Trappräcke city från Smekab

Ett prefabricerat trappräcke som kan monteras i olika vinklar och olika underlag (golv-, vägg-, eller nedgrävningsfundament). Snedkapad eller rak topp. Pulverlackat eller varmförzinkat.

- Standard
- Innerstaden
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Pollare

Som standard ska en smal rak pollare med reflexband på toppen användas. För att kontrastera mot omgivningen ska pollare alltid vara svarta. Bild till höger pollare 'Mölnadal' från Nola.

- Standard
- Innerstaden
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Bild till höger eftergivlig pollare från Provia

Cykelparkering

Cykelpollare 'Vroom' från Vestre.

En elegant krökt båge som ger möjlighet att låsa fast cykelramen.

- Standard
-
- Innerstaden
-
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Cykelställ Sagitta från Hags

En enkel bågform som ska monteras på sådant sätt att man ställer cykeln på sidan och låser fast ramen.

- Standard
-
-
-
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Cykelställ vid hållplats

Cykelställ på hållplats ska vara 'Urban' från vestre eller 'Cykelpollare KNM.'

-
- Hållplatser
-
-
-
-

Växturnor

Stor blom och vid blom från Byarums Bruk. Elegant och formsäker urna i rå aluminium.

Oas från Glasfiberprodukter i Trehörningssjö AB

En lätt, enkel och multifunktionel urna som sätter fokus på växterna. Ytbehandling av svart och vit kvartskross. Volym 110 eller 160 liter.

-
-
- Innerstaden
- Kvarnbyn
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum
- Standard
-
-
-
- Större S.O.
- Stadsdelscentrum

Fortsatt arbete

För att skapa en sammanhållen möblering på allmän plats i Mölndals stads krävs långsiktighet. Anvisningar för utrustning är ett dokument med stadens ambition vid nyanläggning. Förhoppningsvis ger detta dokument en ökad tydlighet kring målbilden och kan bidra till en kommun som med mod och kreativitet förstärker Västsverige enligt Mölndal vision 2022.

I städer och särskilt Mölndal pågår ständigt olika byggprojekt på allmän plats men också ett kontinuerligt underhåll och byte av utrustning. Det aktuella projektet och de specifika förutsättningarna måste styra kring hur och vad som byts ut av befintlig utrustning. Det kommer även att bli aktuellt med revideringar av dessa anvisningar exempelvis med fler typer av utrustning.

Att väga hållbarhet mot tillgänglighetsaspekter eller ambitionen om en modern karaktär är inte alltid enkelt och självklart kan ekonomin vara en begränsande faktor. Avdelningen stadsmiljö kan ge råd kring gestaltning och utrustning på allmän plats i alla typer av investeringsprojekt. Avsteg från dessa anvisningar ska ske i samråd med avdelningen stadsmiljö.